

arbejde for at faa saa mange Folketingsrepræsentanter som muligt. Denne Bestræbelse indeholder jo netop en Anerkendelse af, hvad der er Forfatningens Grundlag og Hjørnesteinen i den almindelige Valgret. Men idet jeg, som sagt, ikke bebrejder nogen det, at man drager det Spørgsmaal frem, om det ene eller andet Parti vinder eller taber ved en eventuel Forandring, vil jeg dog fremhæve, at man vist gør urigtigt i fra de forskellige Partiers Side at hengive sig til Illusioner om, hvad Resultatet vilde blive. Det turde være et Spørgsmaal, som man aldeles ikke matematisk kan beregne efter det nuværende Stemmetal, hvorledes en fremtidig Partifordeling vilde blive, og det turde være, at man ingenlunde ved at lægge Valgkredsene om paa forskellig Maade kan sikre sig derved at vinde et større Antal Repræsentanter end nu. Det er for Resten en Erfaring, som alle Tider og alle Steder bekræfte, men jeg skal i saa Henseende blot fremdrage et lille Træk, som maaske blot er en Anekdote. Det drejer sig om en forhenværende Minister, en meget flink og elskværdig Mand, som havde stor Andel i den nuværende Valgordning af 1894. Da han stillede sig som Kandidat til Folketinget i en Kreds nær ved København, blev der fra en Vælgers Side anket over, at Kredsen havde en saa løjerlig geografisk Dannelse og havde en saa underlig Form, at ingen kunde forstaa det; Vælgeren bemærkede, at han syntes, det var noget af det urimeligste, og ønskede at vide Grunden dertil. Derpaa svarede Ministeren, efter hvad der fortælles, med elskværdig Aabenhed: Jo, det er sket saaledes, for ellers kunde jeg ikke blive valgt. Han blev ikke valgt, mine Herrer!

Jeg skal nu gaa over til de almindelige politiske Bemærkninger, som jeg finder Anledning til at fremsætte. Finanslovdebatten har allerede været saa længe, og der er fra flere Sider fremkommet saa grundige Oplysninger og saa grundig Redegørelse for mange Forhold, at jeg ikke skal trætte det høje Ting med at gaa ind derpaa, men kan i den Henseende henholde mig til, hvad der er fremkommet fra Regeringens Venner, og navnlig til, hvad der er fremkommet fra den ærede Ordfører for Venstre-reformpartiet i denne Sal (Anders Nielsen). Det er nu fjerde Gang, at Regeringen møder her i Folketinget og overværer og tager Del i en Finanslovdebat, og idet vi nu møde her for fjerde Gang, finder jeg Anledning til først at fremhæve, at den Opgave, som Regeringen har, og den Frem-

gangsmaade, som Regeringen vil følge, er nu i dette fjerde Aar ganske den samme, som den var i det første og har været i det andet og det tredie. Den Opgave, der forelaa for Regeringen, var at fremme sociale Reforme og endvidere at arbejde for Fremskridt i parlamentarisk Retning, d. v. s. — naar man ikke vil anvende det fremmede Ord — i folkelig-frisindet Retning. Disse Ting ere ikke noget nyt, det er ikke andet end Venstres Program, og medens jeg gerne skal indrømme, at der i Henseende til mange Enkeltheder er og maa være en Forskel paa, hvad man gør og siger, saa længe man er i Opposition, og hvad de samme Mænd gøre og sige, naar de ere Regering, saa er og bør der ikke være nogen Forskel i Henseende til Programmets Grundsynspunkter, til Principperne. Det er der heller ikke. Regeringen staar stadig paa Venstres gamle Program, og vi kunne saa meget mere staa derpaa, som vor Overbevisning om, at det er rigtigt i Hovedsynspunkterne, ikke i mindste Maade er bleven svækket i den forløbne Tid. At der her til Lands trænges til sociale Reforme i betydelig Udstrækning, er jo noget, som der ikke kan tvivles om, og som vistnok føles af alle, der overhovedet have Sans og Interesse for vor Samfundsudvikling, men at der kan trænges til Udvikling i parlamentarisk Retning, det kunde der maaske for en overfladisk Betragtning være Tvivl om. Det forekommer mig, at man her maa holde to Ting ude fra hinanden, hvad ikke tilstrækkelig sker. Et er det, at en frisindet Forfatning og et folkeligt Selvstyre i nogles Øjne kan staa som en Uting, da er det rimeligt, at Parlamentarismen i deres Øjne maa staa som en endnu større Uting. Men for alle dem, der erkende, at det folkelige Selvstyre, Folkets væsentlig bestemmende Andel i Styrelsen af Landets Anliggender, er en Nødvendighed i Nutiden, for alle dem maa det tillige staa som en Selvfølge, at Parlamentarismen maa herske og bør udvikles, indtil den tager det ledende Styre. Vi behøve kun at kaste et Blik til fremmede Lande, hvor man i saa Henseende har rig Erfaring, og vi kunne ogsaa se hen til vor egen Udvikling. I de forløbne mange Aar, hvor vi levede under en fri Forfatning, men hvor Parlamentarismen var sat ganske til Side, havde man — det vil neppe nogen nægte — ikke andet Resultat, end at man samtidig mærkede næsten alle Parlamentarismens Mangler, medens man ikke opnaaede en eneste af dens Fordele. Jeg tror, at denne Erken-